

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDACluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára, pályaud- varon és vidéken is, 3 lej	
Bukarestben	— 3.50

Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 20 ck
Egy szám	— 1.20 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 103. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Tamuz 13. — 1923. június 27. Szerda

A lakáshivatal halálára

Ha egy mondatban kellene összefoglalnunk ennek a viharos kornak tanulságait, a legtalálhatóbb ezzel felelhetnénk: „Könnyű megindítani a háborút, de nehéz befejezni.“ Őt éve lesz nemsokára, hogy a frontokon elcsendesedett az ágyuk és fegyverek dörgése, hogy nem ölik egymást az emberek, egyszóval, hogy hivatalosan megszűnt a háború és kezdetét vette — ugyancsak hivatalosan — a béke korszaka. A valóságban azonban a béke nem akart eljönni és emberek fölött továbbra is ott terpeszkedett a háború a maga kényserintézkedéseivel, erőszakrendszerével és kivételes hatalmával. Bebizonyosodott, hogy a békét sokkal nehezebb megcsinálni, mint a háborút. Politikusoknak és közgazdászoknak öt év óta egyéb gondjuk sincs, mint megtalálni a legalkalmasabb eszközöket a háború likvidálására. Mert a háborút nemcsak a harcatereken kellett likvidálni, sokkal égetőbb a likvidáció az államélet belsejében, hogy végre ismét kezdetét vehesse a nyugodt társadalmi élet és a termelő munka. Csek nehezen, lépésről-lépésre haladva lehetett eltakarítani az utóból a háború emelte torlaszokat, a háborús intézményeket, egyrészt mert a dolgok természete így parancsolta, másrészt mert nagyon sokan voltak, akiknek a háborús intézmények tisztelet és egzisztenciát jelentettek s ezek csak nehezen bírtak belenyugodni a megváltoztathatlan békebe. De lassan-lassan mégis onaladozni kezdenek a háború bástyái s a kivételes állapotokra támaszkodó, gyökerükig törvénytelen és igazságtalan rendszabályok át kell, hogy adják helyüket a rend és törvényesség parancsainak.

Egy ilyen háborús intézmény omlott össze a mai napon. A belügyminiszter megszüntette az összes lakáshivatalokat. Már régen esedékes volt, már rég nem volt szükség rájuk, mert csak mint fenyegető guillotine meredtek a lakosság feje felett, de rosszul értelmezett nemzeti szempontok és a megengedettnél jobban védelmezett anyagi érdekek újabb és újabb injekciókkal meg-meg hosszabbították ennek a kellemetlen emlékü háborús intézménynek az életét. A háború első idején, amikor a növekvő hadiszükséglet nagy tömegeket koncentrált a városokba, szükséges volt, hogy feloldják a lakásokat a tulajdonosok kizárólagos rendelkezése alól és a kivételes hatalom erejével gondoskodjanak a katonaság elhelyezéséről. Ez volt a lakáshivatal kezdete. Elkerülhetetlen lépés volt s a társadalom többé-kevésbé bele is nyugodott, mert biztosra vette, hogy a háború befejeztével a lakásrekvizálás rendszere is megszűnik. De nem így történt. A kivételből ugyiszólván törvény lett, a jogtalanságból jog és különösen itt Erdélyben volt egy korszak, amikor a magántulajdon fogalma házakra és lakásokra nézve ugyiszólván megszűnt. Nem nélkülözött minden alapot egy magasrangú román politikus kijelentése, hogy ami Erdélyben ezen a téren történik, végeredményben bolszevizmus: lakásbolszevizmus.

Am a román impérium első napjaiban még ez is érthető volt. Akkor is bizonyos átcsoportosítás történt a lakosságban s a hatóságoknak szükségszerűleg gondoskodniok kellett a városokba özönlő új hivatalnokrétegek elhelyezéséről. Minden erdélyi embernek élénk emlékezetében vannak még a borzalmas napok, amikor a lakáshivatalok kiutasító végzéseit családok ezreit tették földönfutókká. És mint

minden baj, ez is elsősorban a zsidóságot sújtotta, mint par excellence városi elemet. Ez a korszak is elmúlt, az új tisztviselői réteg elhelyezkedett, lakáshoz jutott, de a lakáshivatalok tovább garázdálkodtak. Nincs talán még egy intézménye a világnak, amely körül olyan botrányok viharoztak volna fel, mint az erdélyi lakáshivatalok körül. A visszaélések, hatósági tulkapások és vesztegetések dus televénye volt a lakáshivatal. A békés polgárnak borzongás futott át a gerincén, ha bármilyen formában érintkezésbe jutott ezzel a hivattal. Ez az érintkezés egyértelmű volt az otthon

békéjének megbontásával egy véget nem érő kálváriával. A lapok, s ezek sorában első helyen az Uj Kelet meg nem szűnő harcot folytattak a lakáshivatal ellen és számtalan esetben bebizonyították, hogy ennek a tipikus háborús intézménynek nincsen már létjogosultsága s csak meggátolja az annyira óhajtott konszolidációt. Most végre a kormány is rájött erre az igazságra és elszánta magát az operációra. Leoperálta a lakosság testéről a veszedelmes tályogot, a lakáshivatalt. A lakáshivatal meghalt. Nyugodjék békében és soha, soha többé ne támadjon fel.

Nem lehet többé lakást rekvizálni

Feloszlatták a lakáshivatalokat. Köztisztviselők és katonák részére sem rekvizálnak. A lakbéréket és felmondást a törvény szabályozza. Popovici rendőrprefektus nyilatkozata

(Kolozsvár, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagyjelentőségű rendelet érkezett ma a belügyminisztériumból a kolozsvári rendőrprefektúrára. A belügyminiszteri leirat megszüntette Románia összes lakáshivatalait és ezzel végetvetett a rekvizálásoknak.

Ma délelőtt a központi rendőrség Calea Victoriei 52. alatti épületében elhelyezett lakáshivatal ajtaján a következő románnyelvű hirdetés jelent meg:

Hirdetés

Tekintettel arra, hogy a belügyminisztérium kebelében működő Központi Lakáshivatal 48432—923. számú rendeletével Kolozsvár város lakáshivatalát folyó évi június 26. napjától megszüntette, a június 27-re kitűzött tárgyalásokat nem fogjuk megtartani. Lakás iránti kérvényeket mátol kezdve nem fogadunk el.

Dumitrescu,

a lakáshivatal elnöke.

Ezt a bejelentést főleg azok vették hamar tudomásul, akiknek az ügyét már szerdán letárgyalta volna a hivatal, de a feloszlató rendelet következtében megmenekültek a kilakoltatástól. A lakáshivatal feloszlásának hírért mindenki megnyugvással veszi tudomásul: háztulajdonos és a lakók egyaránt, mert egyfelől ezentul senkisé megfoghatják meg őket lakásukban, másfelől az ezentul megüresedő lakások felett minden idegen beavatkozás nélkül szabadon rendelkezhetnek.

Munkatársunk ezügyben felkereste Popovici Valér rendőrprefektust, a lakáshivatal tulajdonképeni főnökét, aki a feloszlásról a következőket mondotta:

— Engem a belügyminiszter feloszlató rendelete nem ért váratlanul. Már május hatodikán, amikor az új lakbérleti törvény életbelépett, tudtam, hogy előbb a lakbérleti hivatalra kerül a sor, azután a lakáshivatalt is megszüntetik. A megszüntetés csak azért késett, mert a törvény végrehajtási utasítása még nem volt kész. Most, hogy a végrehajtási utasítás megérkezett, a lakáshivatal működését azonnal megszüntettem. Az új lakbérleti törvény huszadik szakasza kimondja ugyanis, hogy a háztulajdonosok szabadon rendelkeznek a megüresedő lakások felett a törvényben előírt feltételek mellett. A lakáshivatal szabályzata nem felel meg ennek a szakasznak és ezért két eshetőség volt csak: vagy módosítják a szabályzatot, vagy pedig feloszlatták a hivatalt. A belügyminiszter az utóbbit választotta és feloszlatta az összes lakáshivatalokat.

— A lakáshivatal feloszlásával termé-

szetesen elmaradnak a szerdára kitűzött tárgyalások, mert a már folyamatban lévő lakásügyeket sem intézik el. Ez azt jelenti, hogy sem közhivatalnok, sem katonaság részére ezentul lakást rekvizálni nem lehet. Kilakoltatási eljárást kizárólag a járásbírósa döntése alapján lehet folytatni tenni, amelyet a rendőrség hajt végre. Az ilyen esetekben természetesen a lakók nincsenek kitéve a háztulajdonosok esetleges kénye-kedvének vagy nyereségkedési vágyának, mert úgy a lakbéréket, mint a felmondást időt és a felmondás körülményeit a lakbérleti törvény pontosan szabályozza. Ilyenformán ezentul senkit sem lehet jogtalanul kitenni a lakásából, ugyiszintén nem lehet a lakbéréket önkényesen felemelni.

— Az eddig rekvizált lakások, ha a rekvizálás bírósági jóváhagyást nyert, jogerősen az új lakó birtokában maradnak. Ezekből bárkit is kilakoltatni szintén már csak bírói eljárás útján lehet. A lakáshivatal megfeleltetett határozatainak sorsáról a törvénytörök dönt.

Popovici prefektus kijelentette még, hogy a lakáshivatalnál volt tisztviselők egyrésze visszamegy a városhoz, minthogy a lakáshivatal városi intézmény volt. A többi hivatalnok, akiket a rendőrség delegált, elfoglalják régi állásukat. A lakáshivatal feloszlásával természetesen elmaradnak a kilátásba helyezett rekvizálások, amelyekkel a bejelentések ellenőrzésével kapcsolatban fenyegették meg Kolozsvár lakosságát. A lakáshivatal aktáit irattárba helyezték.

Végső katasztrófa fenyegeti a márkát

Berlin, június 26. A birodalmi gyűlés valutaellenőrző-bizottsága előtt a devizahivatal elnöke kijelentette, hogy a birodalmi bank a márka alátámasztására 18 millió dollárt dobott piacra, mindamellett a végső katasztrófa fenyeget. A nagyiparosok vagyonukat holland, svájci és angol intézetekkel kötött fiktív tranzakciók útján akarják biztosítani. Harding beszéde, amelyben kijelentette, hogy Németországnak fizetnie kell a jóvátételt, mert ez a német demokrácia becsületbeli kötelessége, nagy hatást gyakorolt a politikai körökre. A szocialisták követelik a közvetlen tárgyalások megindítását Franciaországgal és azzal vádolják a nagyiparosokat, hogy ők a bűnösök a jelenlegi krízisben.

Nem sikerül a belga kormányalakítás

Brüsszel, június 26. Theunis deignált miniszterelnök tárgyalásai a pártokkal eredménytelenek maradtak. Politikai körök szerint, ha szerdáig nem sikerül a kormányalakítás, Theunis visszaadja megbízatását.

vöztem!

Cluj

ru üzlet!

1543

r. Reg. Maria 6

Endetall

Mindenféle
poharak,
demyonok,
palackok,megelőnyösebben
AJOSNÁL

r. 39, Telefon 954.

ne

RSASÁG

york

szállítás nélkül.
Augusztus 1-től
a) és Marseille
Felvilágosítás-
szolgál a

A. R.

IA

PALESZTINA-MUNKA

Konferencia a malária leküzdésére

(Haifa, június 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az országépítés egyik legsúlyosabb akadályja a malária, amely néha legjobb munkaerőinket kiállítja a dolgozók sorából. Igaz, a zsidó kolonizáció legutóbbi négy évtizedében igen sok eredményes kísérlet történt a malária leküzdésére, melynek legaldásosabb ténye a chederai mocsarak lecsapolása, ami a betegségeket okozó okok megszüntetésén kívül nagy termékeny földdarabbal gazdagította a zsidó kolóniát, de még maradt egy csomó maláriafészék, amely az ország ujjaépítése elé akadályokat gördít. Ezek leküzdése céljából összeült a múlt héten itt Haifában egy általános maláriaellenes konferencia sok orvos, a kormány képviselője, a tanítók és az érdekelt kolóniák képviselője részvételével. A konferencia résztvevői megállapodtak az egyöntetű munka módozataiban. Eddig ugyanis minden intézmény külön utakon haladt, melyek bár nem keresztezték egymást, de az egység hiánya mégis hátráltatta a munka sikerét. Memorandumot intéztek a kormányhoz és a telepítésben érdekelt szervezetekhez, amelyben felhívják figyelmüket arra az alapvető fontosságra, amellyel a malária elleni harc az ország jövője szempontjából bir. A konferencia tartama alatt mintegy huszonöt szakszerű előadást tartottak, amelyek megvilágították a malária elleni küzdelem minden helyi vonatkozású kérdését.

A tel-avivi kórház. Jaffából jelentik: A tel-avivi munkáskórházat a „Hadassa“ költségvetésének csökkentése folytán súlyos válság, sőt a bezárás veszedelme tenyegette. Miuthogy a kórház a zsidó jisiv számára nélkülözhetetlen, a kórházbizottság elhatározta egy betegadó kivetését Tel-Aviv minden lakójára. Az adó, amely kormányhatósági jóváhagyást is nyert, nemcsak megmentette a kórházat a bezárástól, de lehetővé tette saját épület emelését, ami a legközelebbi hetekben meg is kezdődik.

Építészeti szaklap. Jeruzsálemből jelentik: A Mérnök- és Építészegylet kiadásában időszerű folyóirat indult meg, amely az építészeti technikai és esztétikai kérdéseivel foglalkozik. A lap külön rovatot nyitott a technikai szakkifejezések számára, ami eddig a héber nyelvű kutatás elhanyagolt területén volt.

A Keren Kajemeth le Israel (Zsidó Nemzeti Alap) Erdélyrészi Irodájának közleménye. A Keren Kajemeth le Israel összes bizalmiférfiai, a Cionista Helyi Csoportok és Csatlakozott Hitközségek sürgősen felkértek, hogy Tamuz 20-án (július 4.) néhai nagy vezérünk, dr. Herzl Tivadar halálának évfordulóján a nagy vezér emlékére leendő méltó megemlékezésül a Keren Kajemeth javára gyászünnepeket és gyászistentiszteleteket sziveskedjenek rendezni. A nagy vezér emlékét nem ünnepehetjük meg ma méltóbban, mint azzal, hogy a nagy évfordulón minél nagyobb összeget gyűjtünk és juttatunk Erec Israel földjének minél gyorsabb visszaváltására és zsidók általi kellő telepítésére, vagyis a Keren Kajemeth le Israelre. Ez ma a legfontosabb és legsürgősebb tudatos zsidó munka! A begyűlt összegeket pontos elszámolás kapcsán kérjük alanti címre sürgősen beküldeni: Keren Kajemeth le Israel Erdélyrészi Irodája, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 48.

Még sehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kitűnő

öltönyök,

felöltők,

fiuruhák,

mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Fötér 10. szám.

Szövetek nagy választékban.

Felfedezték a cukorhaj gyógyszerét

Falta osztrák orvostanár szenzációs eredményel.
Az új gyógyszer neve „insulin“

(Bécs, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bécsi orvosegyesület ezévi gyűlése, amelyre a világ legkiválóbb orvosprofesszorai gyűltek össze, napok óta legigazibb szenzációja Bécsnek. A formai tárgyrend letárgyalása után az új felfedezésekről való beszámolások kerültek napirendre. Kiváló orvostanárok az igazi tudós nemességével számolnak be évtizedes küzdelmes kutatásuk eredményéről, mint megannyi hadvezér, akik a bacillusok és betegségek légióival vívják meg emberfeletti harcukat.

Bécs nagyvárosi élete lázasan lüktet el az orvosegyesület palotája előtt és kevesen tudják, hogy odafönn, zárt ablakok mögött, a Betegség és korai Halál ellen összecimborált ősz hadvezérek tesznek csendes jelentést egymásnak a sikerről.

Minden nap új meglepetéssel szolgál, egy-egy újabb deszkafal a betegségek végső elkerülésére. Tegnap altunk hírt arról, hogy Ostwald professzor diphasol néven új gyógyszert fedezett fel a vérbajnak. Ma újabb nagyjelentőségű felfedezésről adhatunk hírt.

Falta professzor a legkínzóbb betegségek egyikének, a cukorbetegségnek új gyógyszeréről számol be. Az új gyógyszert, amelyet insulinnak hívnak, igen könnyen lehet injektálásra alkalmazni és leghamarabb észrevehető eredménye a vérben keringő szőlőcukor-anyag csökkenése. (Az orvosok röviden vércukornak nevezik.) A csökkenés nagysága az insulin-adag nagyságától függ. Az egészséges ember vére jelentékeny mennyiségű cukrot tartalmaz. Általánosságban hatvan-százhusz milligrammot minden száz köbcentiméter vérben.

A cukorbetegek vérében a cukor ennél nagyobb mennyiségben van jelen. Falta professzor több betegen kipróbálta már az insulin, még pedig leginkább súlyos betegeken, feltűnő nagy ered-

ménnyel. Táblázatban mutatta ki az orvosegyesület ülésén az insulin hatását a cukorbetegnek anyagcsere-zavaraira. A cukormennyiség rövid idő alatt csökkent, a nehéz lélegzés, ami a cukorbetegknél fellép, könnyebb lett, azok a súlyos betegek pedig, akik eszméletüket veszítették már el, visszanyerték öntudatukat.

Pollák professzor szólott hozzá Falta tanár beszámolójához és elmondta, hogy intézetében már hónapok óta alkalmazza az insulin. Hat betegen próbálta ki, akik közül kettőn teljes sikert ért el. Olyan sikert, amilyent az orvostudomány történetében alig lehet felfedezni. Különösen olyan esetekben ajánlja az insulin, amikor diétával a betegséget egyáltalában nem lehet befolyásolni, illetve amikor az étkezés bármely módjánál a beteg szervezet hatalmas cukorkiválasztással reagál.

Porges professzor ugyanolyan jelenségeket észlelt az insulin alkalmazásánál, mint Pollák tanár. Szerinte ha nagyobb adagot adnak be a betegnek az insulinból, már legközelebb gyengeséget, izomerő-csökkenést, reszketést és görcsökhöz fokozódó éhséget érez a beteg, ami kétségtelenül annak a jele, hogy a vércukormennyiség csökkenésben van. Ezek a tünetek azonban rögtön abbamaradnak, mielőtt az insulin-hatásnak kitett szervezetbe bármilyen uton szőlőcukor kerül.

Jelinek asszisztens kísérletekről számolt be, amelyeket a Rudolf-bórházban Freund professzor egy betegen végzett, akibe hasnyálmirigyből származó alkoholos kivonatot injektált feltűnően jó eredménnyel.

Az orvosegyesület insulin-vitája kétségtelenül azt a meggyőződést szerezte Bécs orvosainak, hogy a cukorbetegség gyógyítására a diétikus kúra mellett egy másik gyógymódot is lehet sikerrel alkalmazni: az insulin-injekciókat.

Az idegen tartozások lefoglalása elleni akció

Az erdélyiek javaslatai

(Kolozsvár, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Beszámoltunk a Solidaritatea szombati értekezletéről, amelyen az erdélyi érdekeltségek állást foglaltak az idegen vagyonok elkobzásáról szóló törvény ellen. Az értekezlet, mint ismeretes, memorandumot készített. A memorandum nemcsak általánosságban követeli a törvény tisztázását, hanem konkrét javaslatokat is tesz. A javaslatokat nyolc pontba foglalja össze az emlékirat. A pontozatokat itt közöljük.

1. A rendezendő tartozásokba és követelésekbe — a törvény rendelkezésétől eltérően — mindazokat be kell venni, melyek a régi osztrák-magyar koronavalutában addig az időpontig keletkeztek, amíg a Kárpátokon inneni egyes területek a román állam tényleges fenhatósága alá kerültek, tekintet nélkül arra, hogy az illető tartozások és követelések esedékesek voltak-e vagy nem.

2. Az előző pontban említett kategóriába nemcsak a pénzbeli követelések és tartozások (intézmények, jelzálogok, folyószámlák, lombardok, betétek stb.) veendőek fel, hanem a magánkiadások címletei is (biztosítási kötvények, községi kötelezvények, jelzálog levelek stb.)

3. Mintán a rendezési árfolyamot nem lehet a békeszerződésben előírt módon precízen megállapítani, szükséges utat és módot találni egy oly igazságos árfolyam megállapítására, amely a román alattvalók érdekeinek megfélel és nem lesz sérelmes ama tartozások és követelések rendezésére, amelyeket — a jelen törvény dacára — nem lehet véglegesen elintézni.

4. Továbbá az a nézetünk, hogy csak azokat a tartozásokat hajtsuk be, melyeket az illető adós fentartás nélkül elismer, amelyek ellen az adós azonban bizonyos kifogásokat emelt, függőben kell hagyni; különösképpen ne hajtsanak be oly tartozásokat, amelyeket osztrák-magyar hadikölcsön alapján vagy a hadikölcsönért vállaltak; hasonlóképpen ne hajtsanak be oly zálogolt tartozásokat, amelyeknek zálogtárgyát nem lehet az adósnak visszaadni, valamint ingatlanokra jelzálogolt tartozások sem, amikor az ingatlan nem a román állam területén fekszik, végre az olyan adósok tartozásai

sem, akik a volt ellenséges országokban ingó vagy ingatlan vagyonnal bírnak.

5. Hosszulejárta tartozások (amortizációs kölcsönök) csak az esetben hajthatók be, ha az adós ebbe beleegyezik, avagy ha azokat más hitelezőkre át lehet ruházni époló kedvező feltételek mellett, mint a milyenek az eredetiek voltak.

6. Cimletes tartozások (jelzálog levelek) melyeket az erdélyi intézetek bocsátottak ki és amelyek külföldön helyeztetek el — miután nem állapítható meg, hogy mennyi van vagy lesz belőlük volt ellenséges alattvaló hitelezők kezében — ne legyenek fizetési kötelességek alávetve.

7. Oly hitelezőknek, akik ezt követelik, a cimletes követelések (ingatlan levelek, községi kötelezvények) kifizetendők és

8. Oly követelések melyek életbiztosítási üzletekből, nyugdíjbiztosítási üzletekből stb. keletkeztek és amelyek kielégítését az állam a tartozások behajtásából folyó összegből nem tudja vállalni, garantáltassanak oly rendelkezések által, amelyeket egy külön e célra összeállított bizottság fog kidolgozni és amelyben Erdély közgazdasági organizációjának kiküldöttjei is részt vesznek.

* Utazásra el ne feledjünk Diana sósbor-szeszt magunkkal vinni. Általa egyszerű szolgálatot folytán megmenekszünk a gyakori rosszullettől.

Hamar! Lábbelít balylonon!
Minden cipész tudja!

Harisnya, koztyü és kötött-
árukülönlegességek
eredeti gyári árban

BLATT

1394

kötött-szövött áruháza
Cluj-Kolozsvár, Fötér 13

(Kolozs-tójtól.) K szerdán déli aktuális pró órákor kezd tagozatának gyűlés főelőléstünk szeri léseinek eln sebészprofess fogják meg közelmúlt e tása miatt társadalomba világnézeti e látókörű, lib már eddig is vári Orvossz

A közz szerepel a cs amely előrel a kongresszu országos töm beszélni azok vosi karra n gresszuson E számarányuk s ennek mód közgyűlés.

Allást a sok a tulmag kérdésben me pénzügyi vezé tes indokolás társadalmi hi sitse abban minden más törvény.

Legfontos gyűlésnek az formációnk s nyozni fogják állapítását. Az ugyanis az ált den más köz fokozatosan, c változott már mokról pontos elé terjeszteni életbelépnek s sorozati pont melyben az or teni, a díjazás

Rendezni orvosok helyz több olyan két problémája az

A törökök

Lausanne, ügyi bizottsága jóvátételi kérdé ségek, mint a térítésről, kikap kérdését. A tör Németországban tékek megtérítés hajók építésére ritéséről.

Mussolini az o

Róma, jun Italia" lapban legi parlamente választói reform 280 főnyi ellen

Francia a mag

Páris, jun jegyzéket adott amelyben a ma jóvátételi bizott miatt, amelyek vonatkoznak, M állítása lehettele az a vélemény, sem fog tenni a tainak megválto

Megdrágul az orvos

A kolozsvári Orvosszövetség közgyűlése

(Kolozsvár, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár soktagu orvostársadalmának szerdán délután összeül, hogy az orvosi kar aktuális problémáit megvitassa. Délután hat órákor kezdődik az Orvosi Szövetség kolozsvári tagozatának közgyűlése a sebészeti klinikán. A gyűlés főirányát a tisztújítás lesz. Értesülésünk szerint az orvosok kolozsvári tömörülésének elnöke ismét dr. Jacob Jacobovici sebészprofesszort, az egyetem idej. prorektorát fogják megválasztani, akinek népszerűsége a közelmúlt eseményekben tanúsított magatartása miatt még inkább fokozódott az orvosi társadalomban. Jacobovici professzorról még világnézeti ellenfelei is elismerik, hogy európai látókörű, liberális és emberi gondolkodású, aki már eddig is nagy szolgálatokat tett a kolozsvári Orvosszövetségnek.

A közgyűlés tárgysorozatán első pontnak szerepel a csernovitzi országos orvoskongresszus, amely előreláthatólag szeptemberben lesz. Ezen a kongresszuson fogják a romániai orvosok országos tömörülését végleg szabályozni s megbeszélni azokat a feladatokat, amelyek az orvosi karra ma hárulnak. A csernovitzi kongresszuson Erdély, de főleg a kolozsváriak is számarányuknak megfelelően akarnak résztvenni s ennek módjait fogja megtárgyalni a szerdai közgyűlés.

Allást akarnak foglalni a kolozsvári orvosok a tulajdos adókievitések ellen. Ebben a kérdésben memorandumot fognak szerkeszteni a pénzügyi vezérigazgatósághoz, amelytől részletes indokolás kíséretében kérik fogják, hogy a társadalmi hivatást betöltő orvosokat is részesítse abban az adókedvezményben, amelyet minden más közalkalmazottnak biztosít a törvény.

Legfontosabb programponja lesz a közgyűlésnek az orvosi honoráriumok ügye. Információink szerint a közgyűlésen indítványozni fogják az orvosi tiszteletdíjak új megállapítását. Az erre vonatkozó javaslat szerint ugyanis az általános drágulás közepette minden más közalkalmazott fizetése emelkedett fokozatosan, csak az orvosok jövedelme nem változott már régóta. Az új orvosi honoráriumokról pontos táblázatot fognak a közgyűlés elé terjeszteni s megszavaztatása után azonnal életbelépnek az új díjazások. Ebbe a tárgysorozatba tartozik a biztosítás ügye, melyben az orvos hatáskörét ki akarják bővíteni, a díjazásokat pedig felemelni.

Rendezni akarja a közgyűlés az iskolaorvosok helyzetét és fizetését is, azonkívül több olyan kérdést, amely régi megemelt problémája az orvosi társadalomnak.

A törökök lemondtak a kártérítésről

Lausanne, június 26. A konferencia pénzügyi bizottsága határozati javaslatot fogadott el a jóvátételi kérdésben, amely szerint egy a szövetségesek, mint a törökök lemondanak minden kártérítésről, kikapcsolva az idegenek koncesszióinak kérdését. A törökök lemondanak a háború után Németországban és Ausztriában elkövetett török értékek megtérítéséről, valamint a háború előtt hadihajók építésére Angliának adott előlegek visszatérítéséről.

Mussolini felfoszlatással fenyegeti az olasz parlamentet

Róma, június 26. Mussolini a „Giornale d'Italia” lapban kijelenti, hogy felfoszlatja a jelenlegi parlamentet, ha nem szavazzák meg a választói reformot. A kamarában a reformnak 280 főnyi ellenzéke van.

Franciaország nem változtat a magyar kölcsönügyn

Páris, június 26. Az itteni magyar követ jegyzékét adott át a jóvátételi bizottságnak, amelyben a magyar kormány kifejti, hogy a jóvátételi bizottság nélkül hozott határozatok miatt, amelyek a magyar kölcsön felvételre vonatkoznak, Magyarország gazdasági talpraállítása lehetetlen. Beavatott politikai körökben az a vélemény, hogy Franciaország semmit sem fog tenni a jóvátételi bizottság határozatainak megváltoztatására.

Ünnepelik a királyi párt Varsóban

Ferdinánd király Varsó diszpolgára

(Bukarest, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az a lelkes fogadtatás, amelyben Lengyelország népe megérkezése napján részvett a román királyi párt, egyre nagyobb szabásúvá válik. A tegnapi fogadó ünnepélyek után ma a katonai diszszemlére került a sor. A diszszemle az ötödik hadtest felvonulásával kezdődött. Órák hosszat tartott a gyalogos, lovas- és tüzérezredek felvonulása. Az ezredek a királyi család részére épített emelvény alatt vonultak el és tüzes „hurra”-kiáltással üdvözölték Románia uralkodóját.

A diszszemle után Voicakovszky köztársasági elnök átnyújtotta Ferdinánd királynak a lengyel vitézségi érmet. Duca külügyminisztert egyidejűleg a fehér sas rendjellel tüntette ki az elnök.

A diszszemle után Ferdinánd király Ponjatoszki lengyel király sírját koszorúzza meg. Brătianu miniszterelnök pedig Románia nevében Mickievitz lengyel költő sírjára helyezett koszorút.

A király Varsó diszpolgára

Délután négy órákor autón a városházára hajtatott a királyi pár. A varsói ódon városháza épületét erre az alkalomra pazar pompával díszítették fel. A városháza ormán a lengyel zászló mellé kitűzték a román zászlót. A városháza előtti teret az érdeklődők ezrei tarkították és lelkes ovációkban részesítették az autón érkező uralkodó párt. Varsó polgármestere, Balinski a legalsó lépcsőfokon várta az uralkodó párt. Ezalatt a városháza tanácstermében diszülés volt, amelyen Ferdinánd királyt a város diszpolgárává választották.

A városi tanács határozatát Balinski polgármester hosszabb beszédben adta tudtára Ferdinánd királynak, aki elfogadta Varsó város kitüntetését.

Estély a román követségen

A városházáról a királyi pár a köztársasági

Egy szélhámós üzleti körutja

Vajda volt miniszterelnök titkáranak mondotta magát

(Kolozsvár, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári rendőrség lázasan keres egy szélhámóst, aki Vajda Sándor volt miniszterelnök titkáranak adta ki magát, a kolozsvári üzletekben különböző vásárlásokat eszközölt a miniszterelnök nevében és megbízásából. A szélhámós fiatalember elegáns ruhába járta végig a legelőkelőbb kereskedéseket és mindenütt nagy szakértelemmel csomagoltatott. Laydánál tíz kilogram csokoládét, azzal a megjegyzéssel, hogy öccsellenciája a miniszterelnök majd kifizeti.

— Ne kérdezzék — mondotta finom mosolylyal a fiatalember — mire kell öccsellenciájának a csokoládé... ez diszkrét ügy... és hamisan pislantott — egy kis estélyről van szó.

— Ugyanezt mondotta a „Parisien” áruházban, ahol különböző női toalettékket vásárolt.

— Diszkrét... — jegyezte meg itt is — nem kell senkinek tudni... a miniszterelnök ur majd kifizeti.

Itt azonban elérte a végzet. A huszas számú hordár, aki a Laydától a tíz kiló csokoládéval a Parisienbe kísérté, elmondta az áruház főnökének, hogy a fiatalember neki nagyon gyanús. És amikor a szélhámós különböző csomagokkal a háza alatt, amelyeket a hordártól feltűnő módon elvett, kilépett az üzletből és tovább akart menni újabb bevásárlásra, a hordár és egy segéd igazoltatni akarták. A szélhámós fiatalember azonban gyorsan kocsit intett elő, belengrott és elhajtott. Mire keresésére indultak, már nem találták sehol. A rendőrség most erősen nyomoz a szélhámós fiatalember után.

Poincaré találkozik Baldwinnal

Páris, június 26. Az angol nagykövet hosszasan tanácskozott Poincaréval abból a célból, hogy a miniszterelnök Baldwinal találkozzék. A két kormányfő találkozása küszöbön van és vagy Párisban vagy a La Manche-csatorna partján fog megtörténni. Ezen a találkozáson fog válaszolni Poincaré a német jóvátételi ügyben hozzáintézt angol kérdésekre. Poincaré már most bejelentette a követnek, hogy a Ruhr-kérdés megoldásáért előzékenységre hajlandó.

elnök palotájához hajtatott, ahol Voicakovszky elnök a külföldi államok varsói követeit mutatatta be a királyi párnak. A királyi párt cerclét tartott, amelynek során a király és a királyné barátságos beszélgetést folytattak a külföldi diplomáciai kar egyes képviselőivel. A diplomaták bemutatásának pikantériájához tartozik, hogy a követek között Szovjetország varsói követe is megjelent. Ez a második eset, hogy koronás fő fogadja Szovjetország megbízottját. Az első eset tudvalevőleg Victor Emanuel olasz király és Csicserin közötti találkozás volt.

Este a varsói román követség rendezett estélyt, amelyen a lengyel államfő vezetésével a polgári és katonai előkelőségek, valamint a külföldi diplomáciai kar teljes számban vett részt. Az estélyen számos pohárköszöntő hangzott el, amelyekben a királyi párt és a két ország közötti barátságos viszonyt elttették.

A varsói ut óéja

A királyi pár varsói útjához a bukaresti sajtó különféle politikai kommentárokat fűz. Az „Adeverul” úgy véli, hogy az utazás célja a Take Jonescu által kötött konvenció meghosszabbítása. Ez a verzió magától elesik, mert a Take Jonescu által 1921-ben kötött egyezmény öt évre szól és így csak 1926-ban jár le.

Duca külügyminiszter Varsóban fogadta az újságírók küldöttségét, akik előtt kijelentette, hogy a királyi pár utazásának célja kizárólag udvariassági látogatás. A királyi pár viszonzni akarta a lengyel államfő színajai látogatását. Duca miniszter azt is kijelentette, hogy a két ország között a viszony a lehető legbarátságosabb és a fennálló egyezmény pusztán defenzív jellegű.

A királyné július tizenötödikén Kolozsvárra érkezik, ahol résztvesz a nevével elnevezett ortopédiai intézet felavatásának ünnepségén.

ZSIDÓ KÖZÉLET

A Zsidó Nemzeti Szövetség választási szabályzata a XIII-ik zionista világtalálkozásra

(Kolozsvár, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Zsidó Nemzeti Szövetség választási szabályzatának, amelynek első részét keddi számban közöltünk, további pontjait itt adjuk:

10. §. A választások, tekintet nélkül a sékelek számára, községenként történik olyképen, hogy egy helyi választási bizottság küldendő ki a választás vezetésére. Ahol tizenél kevesebb sékelfizető van, ott választási bizottság nem szükséges, hanem az összes szavazók aláírják a jegyzőkönyvet.

11. §. A szavazásnál kizárólag a központi választási bizottság által kibocsátott szavazólap használandó fel és az ebben a névjegyzékben foglaltak közül minden egyes sékelfizető annyi egyénre adhatja le a szavazatát, ahány delegátus választására jogosult Erdély zsidósága.

12. §. Ha nem a lista alapján történik a szavazás, vagy több névre adatott le a szavazat, mint amennyi megállapított, úgy az ilyen szavazólapok megsemmisítendők.

13. §. Mindenki csak személyesen gyakorolhatja a választójogot és a szavazás titkosan történik.

14. §. A szavazásoknál a sékelnyugta felmutatandó és a választási bizottság elnöke a szavazás megtörténtét a sékelnyugtára rávezeti.

15. §. A sékelfizetők tekintet nélkül arra, hogy melyik községben váltották meg a sékelüket, ott szavazhatnak, ahol éppen a választás napján tartózkodnak.

16. §. A választási eljárás befejezése után a választási bizottság összeolvassa a szavazatokat, megállapítja azok számát, a nem szabályszerűket megsemmisíti és eljárásról jegyzőkönyvet vesz fel a beküldött formula szerint. Ezt a jegyzőkönyvet a választási bizottság összes tagjai aláírják. Az eredeti jegyzőkönyv a szavazólapokkal együtt a választások összeszámolása után azonnal ajánlottan a körzeti választási bizottságnak küldendő be, a jegyzőkönyvmásolat pedig a központi választási bizottsághoz lesz elküldendő.

rosegység-
korbetegek
rövid idő
cukorbeteg-
nyos bete-
ék már el,

a tanár be-
tében már
betegnek
kert ért el.
y történeté-
yan esetek-
al a beteg-
ni, illetve
beteg szer-
al.

jelenségeket
ollak tanár.
a betegnek
get, izomerő-
zódó éhséget
a jele, hogy
n. Ezek a
nak, mihelyt
bármilyen

számolt be,
professzor
gyből szár-
eltűnően jó

késztelenül
osainak, hogy
s kura mel-
kerrel alkal-

an ingó vagy

(amortizációs
k be, ha az
kat más hite-
zö feltételek
k voltak.

levelek) me-
k ki és ame-
után nem ál-
y lesz belőlük
ezében — ne

e.

t követelik,
evelek, köz-

életbiztosítási
etekből stb.

sét az állam
szegből nem

ly rendelke-
e célra össze-
és amelyben
ak kiküldöttéi

.....
Diana sósbor-
erü szolgálat
osszulléttől.

donorid.
idja

s kötött-
ességek
ri árban

TT
ruháza
Főtér 13

17. §. A körzeti választási bizottságok összefoglaló jegyzőkönyvet vesznek fel a különböző községekből beérkezett szavazólapok és jegyzőkönyvek alapján, mely jegyzőkönyvek tartalmaznia kell a körzetben leszavazott sékelfizetők számát, valamint azt, hogy a jelölő névjegyzékben foglalt jelöltekre külön-külön hány szavazat esett. A jegyzőkönyv legkésőbb július hó 7-ig ajánlatlan a központi választási bizottság címére postára adandó, mert a későn beérkező jegyzőkönyv figyelembe vehető nem lesz.

18. §. A központi választási bizottság a beérkezett jegyzőkönyvek alapján megállapítja, hogy az egyes jelöltekre hány szavazat esett az egész országban. A legtöbb szavazattal rendelkezők a rájuk esett szavazatok sorrendjében delegátusok, illetve pótdelégátusoknak nyilatkoztatnak. Ugyanannyi pótdelégátus választandó mint, ahány delegátus küldésére jogosult Erdély zsidósága.

19. §. A delegátusi mandátum át nem ruházható. Ha a megválasztott delegátus bármilyen okból a kongresszuson részt nem vehet, akkor a sorrend szerint utána következő pótdelégátus lép a helyére.

20. §. Minden megválasztott delegátus tartozik legkésőbb július hó másodikáig a központi választási bizottsághoz beküldeni, hogy a választást elfogadja és a kongresszuson feltétlenül meg fog jelenni. Amennyiben a nyilatkozat, mely írásban, ajánlatlan küldendő be, fenti határidőig meg nem érkezik, úgy a központi választási bizottság a mandátumot el nem fogadottnak tekinti és a sorrend szerint a következő pótdelégátusra ruhazza át a megbízatást. Csak az vállalja a mandátumot, kinek módjában van a kongresszus egész lefolyása alatt a tanácskozásban résztvenni, mert annak a delegátusnak a helyére, aki már egy kongresszusi ülésen résztvett, nem léphet pótdelégátus.

21. §. Amennyiben vitás ügyek támadnának, ezekben a Cionista Világszervezet szervezeti szabályzata és választási utasításai irányadók.

A kolozsvári Chevra Kadisa elnöke lemondott. Rosenzweig Antal, a kolozsvári ortodox zsidó hitközség szentegyletének elnöke, aki 1917 óta állott az egyesület élén, elnöki állásáról lemondott. A választmány az új alapszabályok életbeléptetéséig elnöki hatáskörrel Weinstein. Béni és Grünfeld Anshelt bízta meg. Rosenzweig Antal működéséhez az egyesület sok áldásos akciója és intézménye tüzödik. Neki köszönhető többek között az élelmezőbizottság megalakítása. A bizottság látta el a kórházak zsidó betegeit rituális kosztal. Az ő agilitásának tudható be az ambulatórium felállítását is. Távozása, amely egészségi okokból történt, nagy hézagot jelent a kolozsvári jóléti intézmények életében.

Cionista kongresszus Ungváron. Ungvárról jelentik: A ruszinszkói cionisták június 17-én Ungváron, a Korona-szálló nagytermében kongresszust tartottak. A kongresszust délelőtt tíz órakor nyitották meg. A cionista egyesület ideiglenes elnöke, Jaszkovics Mór dr. ungvári ügyvéd üdvözlő és megnyitó szavai után a különböző üdvözlések következtek, melyek a munkási Joint, a prágai zsidó nemzeti tanács, a máhrisch-ostraui zsidó központi bizottság, a pozsonyi mizrachisták, a zsidó iskolaegyesület, a zsidó nemzeti alap képviselői részéről hangzottak el. Elnökké Guttman Mór választották. Elnökségi tagok lettek: Herskovics Jakab Ungvárról, Spiegel Mór dr. Munkácsról, valamint Seelfreund Mór Husztról. A kongresszus üdvözölte a koztársasági elnököt és a miniszterelnököt. Guttman Mór elnök megnyitó beszédében a zsidóság mai helyzetét fejtegette. Weingarten Samu munkácsi kiküldött a szervezési munkálatokról számolt be. Ezután a zsidó kulturális egyesületek és az ifjuság nevelése kerül szóba, szó volt azonkívül még a cionista sajtó ügyéről is, valamint általános zsidó problémákról.

Jelölések a karlsbadi cionista világkongresszusra. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Központi Választási Bizottsága ezúton közli, hogy a jelölések beküldésének határidejét június 30-ig kitolta. Ennek megfelelően a választások a választási szabályzat alapján az egész országrészben egységesen július 5-8 között fognak megjelenni. A jelöltek nevei sürgőnyileg közlendők (Zion Cluj, címre), hogy szavazólapok idejekorán felvehető legyenek.

A kolozsvári sékelfizetők ezúton felhívatnak, hogy a XIII. cionista világkongresszusra kiküldendő delegátusjelöltek megállapítása céljából csütörtök délután 3-6 óráig az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség központi irodájában megjelenni sziveskedjenek. A hat legtöbb szavazatot nyert sékelfizető lesz a kolozsvári helyi csoport jelöltje a kongresszusi választásokon.

Az nagyváradai héber óvoda, mely a váradai mizrahi-cionista csoport lelkeselődöttségéből harmadik esztendeje működik, június 28-án, csütörtökön délután 5 órától este 7 óráig tartja nyilvános évszázó vizsgáját a kereskedelmi kör disztermeben. A vizsgára az összes érdeklődők ezúton hivatnak meg.

Héber tanfolyamok Désen. A dési cionista csoport ügyvezetősége szünidei héber tanfolyamok megszervezését határozta el. A Tarbat claji középiskolába belépni óhajtok ugyancsak itt készülhetnek a különböző vizsgára héber nyelvből. Akik a kurzusokon résztvenni óhajtanak, jelentkezzenek a csoportirodában a hivatalos órák alatt.

Hétszáz korona egy kilogram liszt Budapesten

Óriási drágaság Magyarországon. Jánossy Zoltán megfosztották mandátumától

(Budapest, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt osztották szét a Házban a kisebbségi nyelvek közhivatalokban való használatának biztosításáról szóló törvényjavaslatot. A tervezet szerint olyan járásbíróskolatnál, törvényszékeknél, állami, önkormányzati hatóságoknál és olyan hivatalokban, amelyek területén a lakosságnak legalább egyötöde ugyanahhoz a nyelvi kisebbséghez tartozik, olyan hivatalnokokat kell alkalmazni, akik két év alatt kötelesek az illető kisebbség nyelvét megtanulni.

Az indemnitási vita során Kabók Lajos szociáldemokrata képviselő szótvetette a „Nép-szava” kolportázsjogának ideiglenes megvonását. Azután az ország gazdasági helyzetéről beszélt. Felhívta a kormányt, hogy rendszabályozza meg a malombárókat, cukorkartelleket és gabonadrágítókat.

A mai valutapiac

Esett a lej. Emelkednek a nyugati devizák. Esik a német márka és a francia frank. Gyengül a magyar korona

(Kolozsvár, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lej emelkedése a legmasabb 870-es párisi árfolyamon megállott. A mai párisi előtőzsdé 15 pontos gyengülést jelzett a lej árfolyamában. A nyitáskor tovább esett, 850-nel jegyezték. A lej esése következtében a nyugati devizák megdrágultak. Mig svájci frankot 3380-ért lehetett a délelőtt kapni, délután 3440-re emelkedett. Zürichben a lej nem esett, változatlanul 280. A német márka szilárdulása csak két napig tartott. A tegnapi utótőzsdén 50-re esett. A mai zürichi nyitáskor már 48 volt és a zárlatnál 44-50. Az utótőzsdén 43. Belföldön a zürichi esésnek megfelelőleg alakult ki árfolyama. A márkával párhuzamosan esik a francia frank. A mai nyitáskor 3460-nal jegyezték, a zárlatnál 3445-re esett. Az utótőzsdén tovább esett, 3435-tel jegyezték. A magyar korona a mai zürichi utótőzsdén gyengülő irányzatot mutat. Belföldön árfolyama tovább esett.

Irányzat: Lejben ingadozás, német márkában, magyar koronában gyengülés.

Június 26-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

4500-4700 külföldi magyar koronát,
6500-6700 belföldi magyar koronát,
35600-35650 osztrák koronát,
8-62-8-63 francia frankot,
2-93-2-94 svájci frankot,
0-51-0-52 dollárt,
11-30-11-40 olasz lírát,
66200-66400 német márkát.

Valutapiac június 26-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1160, London 880, Newyork 194, Róma 885, Zürich 3475, Prága 586, Bécs 28-50, Budapest 260, Berlin 17.

Bukarest. Valuták: Márka 24-26, léva 200-215, török lira 115-125, font sterling 890-895, francia frank 1270-1280, svájci frank 35-36, lira 880-900, drachma 500-525, dinár 200-210, dollár 197-200, Napoleon 700-720, osztrák korona 31-32, magyar korona 195-200, cseh korona 590-600, lengyel márka 24-25.

Zürich. Nyitás-Zárlat: Berlin 48-44¹/₂, Newyork 560¹/₂-560¹/₄, London 2585-2583¹/₂, Páris 3460-3445, Milano 2485-2467¹/₂, Prága 1676-1676, Budapest 6-25-6-50, Belgrad 635-635, Bukarest 290-290, Varsó 57-57, Bécs 78²/₈-78³/₈, Bécs belégyezett.

Zürich. Utótőzsdé: Berlin 43, Newyork

— A negyvenöt ezer koronás butza — mondotta Kabók — új drágulási rohamot indított meg. Mára mindennek felszökött az ára. A csarnokok üresek, hust alig vesznek. A négyezer koronás szirt öt-tíz dekájával vásárolják. A gyümölcspiacra ma megjelent a sárgabarack, de ezerkétszáz koronáért mérik. Száz százalékkal drágult meg a sör. A buzaliszt hétszáz, a rozsliszt ötszázötven korona. A szeszpartell negyvenszázalékos áremelésre készül. Ezek után a kormány hogyan gondolja rendezni a fixfizetűek elviselhetetlen helyzetét?

Az ülés félháromkor ért véget. Utána a nemzetgyűlés négytagú bírálbizottsága Wolff Károly elnökletével és Eckhardt Tibor előadásában megemmesítette Jánossy Zoltán képviselő Debrecen harmadik kerületi mandátumát a Károlyi-forradalomban tanúsított magatartásáért.

560¹/₂, London 2584, Páris 3435, Milano 2465 Prága 1677, Budapest 6³/₈, Belgrad 635, Bukarest 290, Varsó 57, Bécs 79, Bécs bélyegzett 80. Páris. Nyitás: London 7485, Newyork 1622, Berlin 14, Róma 7175, Prága 4812, Bukarest 850, Zürich 290¹/₄.

Párisi zárlat: Lej 8-55.

Berlin. Zárlat: Róma 5560, London 583000 Newyork 126000, Páris 7775, Zürich 22500, Bécs 180¹/₂, Prága 3780, Budapest 1500.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Napoleon 3250-3350, lej 43-47, fontsterling 38250-39450, márka 780-860, olasz lira 368-388, francia frank 515-532, szokol 248-00-260-00, svájci frank 1480-1540, oszt. korona 1165-1265, dinár 9400-9800, dollár 8295-8595, lengyel márka 840-920.

Bécs. Zárlat: Belgrad 800, Berlin 5650, Budapest 7¹/₄, Bukarest 380, London 327200, Róma 3125, Newyork 71060, Páris 4345, Prága 2128, Zürich 12680.

A görögök és örmények is Kemálnak szavaztak

(Konstantinápoly, június 26. A választások mindenütt Kemálnak kedveztek. Nemsoká Anatóliában, de az angol protektorátus alatt lévő területeken is kemalista jelöltekre szavaztak. Feltűnést keltett, hogy a görögök és örmények is rájuk adták szavazatukat.

— A csernovitzi egyetem új szenátora. Csernovitzból jelentik: A csernovitzi egyetem Hachmann jogikari dékánt, a kormány jelöltjét választotta meg szenátorrá.

— Mi az oka a pénzügyi válságnak? Bukarestből jelentik: Hagi Theodorachi, a kereskedelmi és iparkamara lemondott elnöke kijelentette a „Lupta” tudósítójának, hogy a pénzügyi válság főoka a termelési krízis. A háború előtti Kisrománia 500 ezer vagon exportált évenként. Ha a jelenlegi Nagyrománia csak ennyit tudna exportálni, akkor a gazdasági válság már meg volna oldva, mert ez 15-20 milliárd lej jövedelmét jelentene az országnak évenként. A csehszlovák sajtónak bizonyos tekintetben igaza van, mert a román kereskedők visszaütik adósságaik fizetését sok esetben, még olyankor is, amikor fizetniök kellene. Az ország kincseit külföldi tőke segítségével kell értékesíteni. Hagi Theodorachi szerint Bratianu Vintila pénzügyminiszter már beismerte, hogy erről a kérdéssel eddig követett politikája revizióra szorul és külföldi utja is összefüggésben van ezzel.

Az Uj Kelet az egyetlen napilapja. Előfizetési árak: Egy évre 320 lel. Felvétel szerkesztő: Mar

Vasárnap délután parkjában, a sétányon történt. A tavon egy intelligens arcán serkderivel sportolt egy koda ide-oda a lapát Böcklin-sziget fenyőesulyát. A bádogladi fia a testével, a jónni. Nem ment sehember, aki egyébként elnök, mosolygóni kezösszetört karjával, hogy a tiu alatt zs meg a hosszú sajka é

A deáksipkás azonban feje a víz tempókkal uszott a parra sétáltak. A tavon nyitották hullámozó já hogy ne zavarják, mákül is.

Öt perc nem te Furcsa volt nézni, an a ruha, mint a nimfa padt a testére. Nem zanak-e rajta, vagy n naitai alatt a tiu leve nadrárgájából is a vize

— Mi lesz a l Erre hangos ha akik százával tödultak Nevetni kellett a saját baján és már

A fiu elindult, Ment a palota felé, ladik miatt. De bossz összeszorította az ök gunyolódott.

Egyszerre a d egyik csónakosnak, le árván uszkáló lapátot a fiu lehajolt érte, fé

— Vissza!... A röhögők nagy távból nézték a fiu Nagyszerűen

Védelme alatt a fiat ladik dolgát elintézni néztek a lapátos ifju élő szobra haladt nehé

A vén szomorú

— Uj elnök Bukarestből jelentik napi gyűlésén Cserke új elnökévé, Brancov

— Kolozsvári tennél. A kolozsvári bizasából Réthy K Winkler József kihalt miniszternél, akit ar bászági mészarosipar meg a báránybör e miniszter meghallgat a sérelmeket összefog ígéretet nem tett.

— Gyászünne Berlinből jelentik: vasárnap gyászün emlékére. Az ün mennyi tagja és a is megjelentek.

— Feketehi Szarajevóból jelentik jelentése szerint a lépett fel. Az első j városrészben történt. betegedést jelentette mindent elkövetnek, megakadályozzák.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
 Felelős szerkesztő: Marton Ernő dr.

A lapát

Vasárnap délután Kolozsvár egyetem, pártan parkjában, a sétaterén egészen különös dolog történt. A tavon egy fiatal diák, sapkával a fején, intelligens arcán serkedő oldalszakállal, nyugodt derűvel sportolt egy keskeny lélekvesztőn. Csapkodta ide-oda a lapátot és amikor utján a kis Becklin-sziget fenyői elé került, elvesztette az egyensúlyát. A bádgladik hol oldalra, hol előre billent, a fiú a testével, a lapáttal igyekezett rendbe jönni. Nem ment sehogy. A sziget elején a halember, aki egyébként komor, mint egy förtött alvó, mosolyogni kezdett és nem törődött a két összetört karjával, mosolygott és derűsen nézte, hogy a fiú alatt zsuppsz! hirtelen vízzel telik meg a hosszú sarka és alámerül.

A deáksipkás ifjú is alámerült, nagyhamar azonban feje a víz színe föltött volt és kemény tempókkal uszott a part felé. Megdöbbenek, akik arra sétáltak. A tavon csónakázók sietve odairányították hullámzó járműveiket, de a fiú intett, hogy ne zavarják, majd csak kiúszik segítség nélkül is.

Öt perc nem telt bele és a fiú szárazon volt. Furcsa volt nézni, amint négykézláb kimászott és a ruha, mint a nimfa-szobrokon, csuromvízesen tapadt a testére. Nem tudták az emberek, sajnálkozának-e rajta, vagy nevéssenek. A tépelődés pillanatai alatt a fiú levetette kabátját, jól kicsavarta nadrágjából is a vizet és így szólt:

— Mi lesz a ladikkal?

Erre hangos hahotába törtek ki az emberek, akik százával tödültek a tó partjára.

Nevetni kellett egy emberen, aki nincs túl a saját baján és már törődik a más kárával.

A fiú elindult, a tömeg nagy kacajjal utána. Ment a palota felé, talán, hogy intézkedjen a ladik miatt. De bosszantotta a röhögés, megállott, összeszorította az öklét; a tömeg még jobban gúnyolódott.

Egyszerre a diák megállott és intett az egyik csónakosnak, lódítaná a part felé a tavon árván uszkáló lapátot. A lapát vizet hasítva jött, a fiú lehajolt érte, felemelte:

— Vissza!...

A röhögők nagy ivben visszakoztak és tisztességtelül nézték a fiút.

Nagyszerűen bevált fegyver lett a lapát. Védelme alatt a fiatal ember nyugodtan ment a ladik dolgát elintézni. Az emberek boldog mosollyal néztek a lapátos ifjú után: a kötelességteljesítés elő szobra haladt nehézkes, kényszeredett lépésekkel. A vén szomorú fűzek is elismerően bólogtak.

(Sz. i.)

— Uj elnök a bukaresti kamara élén. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi kamara tegnapi gyűlésén Cserkezt választotta meg a kamara új elnökévé, Brancovicot pedig titkárrá.

— Kolozsvári mészárosok Sassu miniszternél. A kolozsvári mészáros ipartársulat megbízásából Réthy Károly, a szövetség elnöke és Winkler József kihallgatáson jelentek meg Sassu miniszternél, akit arra kértek, hogy az erdélyi és bánági mészárosipar sérelmeit orvosolja s engedje meg a bárányszőr exportálását. A kereskedelmi miniszter meghallgatta előterjesztésüket és elolvasta a sérelmeket összefoglaló memorandumot, de semmi ígéretet nem tett.

— Gyászünnepély Berlinben Rathenauért. Berlinből jelentik: A külügyminisztériumban vasárnap gyászünnepélyt tartottak Rathenau emlékére. Az ünnepélyen a kormány valamennyi tagja és a külföldi államok képviselői is megjelentek.

— Feketehimlőjárvány Szarajevóban. Szarajevóból jelentik: A városi orvosi hivatal jelentése szerint a feketehimlő járványszerűleg lépett fel. Az első járványos megbetegedés a török városrészen történt. Eddig több mint husz megbetegedést jelentettek. A közegészségügyi hivatalok mindent elkövetnek, hogy a járvány terjedését megakadályozzák.

— Albert király állapota javul. Brüsszelből jelentik: Albert király, aki néhány nappal ezelőtt sétalovaglásnál kitérte karját, kedden, miután megoperálták, jobban lett.

— Ujabb letartóztatások a Kovács-testvérek ügyében. Budapestről jelentik: A rendőrség teljes felhatalmazást kapott a Kovács-testvérek ügyében való nyomozás erőlyes lefolytatására s így a vizsgálat ujabb lendületet vett. Ma ismét számos előállítás történt, több ismertnevű vezetőembert, akik az elmúlt négy évben jelentős szerepet játszottak, vittek a rendőrségre. Aktív politikus nincs közöttük. A felhatalmazás birtokában a rendőrség ujabb letartóztatásokat tartott Kelenföldön és a ferencvárosi Viola-utcában, ahol szintén rengeteg robbanóanyagot találtak. Az egyik őrizetbe vett volt főhadnagy Teréz-körút 8. alatti lakásán is több kilogram ekrazitot találtak, másoknál pedig kézibombákat és robbanó alkatrészeket, amelyeket az erzsébetvárosi Demokrata Kör elleni merényletnél használtak. A rendőrségen úgy vélekednek, hogy nemcsak az erzsébetvárosi bombamerénylet és Reismann zongoragyáros meggyilkolásának tetteseit kell keresni a letartóztatott fiataemberek között, hanem a multban előfordult más súlyos bűncselekmények, így többek között az Atheneum-nyomda elleni merénylet részvevőit is. Eddig összesen félmázsza ekrazitot foglalt le a rendőrség. A robbanóanyag eredetéről megállapították, hogy részben a burgenlandi betörésből származik, a többit pedig az egyik tűzér-laktanyából szereztek Vas Titusz tűzértiszt segítségével, akit ma délelőtt őrizetbe vettek. Vele harmincötre szaporodott a letartóztatottak száma. Ezek között van Mayer Oszkár volt főhadnagy, Szalay Géza volt tiszt, akit már régebben is azzal gyanúsítottak, hogy résztvett a Demokrata Kör elleni merényletben.

— Bukarestben letartóztatottak ötven sibir. Bukarestből jelentik: A rendőrség kedd délelőtt razzitát tartott a Strada Lipsicanin lévő Schreiber-féle zngkávéházban. Ötven embert letartóztatott, akiket tiltott devizakereskedéssel gyanúsítanak.

— Gyilkolt a falu jegyzője. Nagyváradról jelentik: Bararia György, Hegyközülak jegyzője borzalmas kegyetlenséggel meggyilkolta a falu kisbiróját, Csiki Györgyöt. A gyilkosság indítóoka és részletei még ismeretlenek, csak a nyomozás fog világosságot deríteni a jegyző borzalmas tetteire. Bararia jegyzőt az egész falu izgága és kötekedő embernek tartotta, aki a falut terrorizálta. Néhány nappal ezelőtt Juhász Sándor falusi gazdánál valamilyen ürügy alatt házkutatást tartott. A házkutatás során a padláson egy vadászfegyvert talált, amelyről Juhász kijelentette, hogy valaki odacsempészte. Minthogy Juhász nem akart vallani, a jegyző Csiki kisbiró segítségével véresre verte. Hétfőn a jegyző Nagyváradra utazott, ugyanakkor Csiki kisbiró is leutazott Nagyváradra, ahol állítólag egy ügyvédet keresett fel, akinek előadta, hogy a fegyvert a jegyző kívánságára ő rejtette el Juhász padlásán és tanácsot kért ügyvédjétől, hogyan mentheti meg Juhászt a büntetéstől. A jegyző távollétében, nem tudni kinek a feljelentésére, egy bizottság házkutatást tartott a jegyzőnél és mintegy tíz fegyvert kobozott el. Mikor a jegyző hazatérve értesült a házkutatásról, revolverével lövöldözve járta be a falut, majd Csiki kisbiró lakására ment és a megrémült kisbiróra fogta a revolvert. Csiki menekülni akart, de a jegyző hátulról rálőtt, a szerencsétlen ember azonnal meghalt. A jegyzőt a nagyváradai főügyész rendelkezése a csendőrség letartóztatata.

— Elítélték a bankóhamisítókat. Nagyváradról jelentik: Ma hirdették ki az ítéletet a bankóhamisítók bűnpörében. A bíróság Brasnyó Józsefet négy, Barta Bélát hat, Farkas Józsefet pedig öt évi fegyházra ítélte. Az ítélet kihirdetésekor Farkas József, akinek súlyos szívbaja van, eszméletlenül került el, majd magához térve dühöngeni kezdett, úgyhogy csak nehezen lehetett megfűkezní.

— Agyonlőtték Bruszilov tábornok leányát. Moszkvából jelentik: Az orosz hatóságok agyonlőtték Bruszilov tábornok leányát, mert elrejtett olyan egyházi kincseket, amelyeket a szovjetkormány rendelete értelmében be kellett volna szolgáltatnia.

— Benes tárgyalat Jászival? Prágából jelentik: A „Lidove Novini” értesülése szerint Benes tárgyalásokat folytatott Jászival a csehslovák-magyar barátság viszony helyreállításáról. A „Cesko Slovo”, a külügyminiszter lapja ezt a hírt megoáfolja.

— A kávécsok az árak emelését kéri. Kolozsváron legutóljára a mult év októberében maximálták a kávéházi és vendéglői árakat. Miután köztudomás szerint az árak azóta jelentősen emelkedtek, a kolozsvári kávécsok és vendéglősök ipartársulata már több ízben kérte a polgármestert, hogy új irányárakat állapítson meg. Most a kávécsok és vendéglősök elhatározták, hogy káldottság utján fogják kérni a polgármestert az új árak megállapítására.

— Házasság. Tegnap tartotta Nagyváradon a Cion-templomban dr. Kecskeméti Andor, dr. Kecskeméti Lipót főrabbi fia esküvőjét Horváth Klárral. Az esküvőn, amelyen Nagyvárad zsidó társadalmának színejeva megjelent, az egyházi szertartást maga az örömapa végezte. Az esküvő után a kereskedelmi csarnokban tartották meg a lakodalmat, amelyen a zsidó hitközség nevében dr. Konrád Béla orvos üdvözölte az új párt.

— Az indiai színház. Dr. V. Lesny Indiában élő professzor az alábbi érdekes színházi megfigyeléseiről számol be az amerikai lapokban: Ha valaki Európában vagy Amerikában a színházi előadás közben valami zajt csinál, még ha csak köhög is, a közönség hamarosan lepisszegi. Az indiai közönség sokkal nyugodtabb, köhögést mindenki tetszés szerint, sőt az is megengedett dolog, hogy a néző előadás alatt a papirosba csomagolt vacsoráját kibontsa és elfogyassza. Gyakran igen előnyös volna a hátulsó sorokban ülőkre nézve, ha akadna valaki, aki fölkiált a színésznek, hogy hangosabban beszéljen. Indiában ez naponta előtordul. Az indiaiak általában úgy viselkednek a színházban, mint a gyerekek. Ha nem tetszik nekik valami, egy előadás közben hangosan megmondják véleményüket s ha a darab unalmas vagy a színészek játéka nem tetszik, a legnagyobb nyugalommal egész hangosan beszélgetni kezdenek szomszédjaikkal s a nézőtér valóságos társalgóvá alakul át. Míg Európában és Amerikában az asszonyok családi állapotuk miatt nincsenek mindig abban a helyzetben, hogy elmelesenek a színházba, addig az indiai asszonyokat ez nem zavarja, mert pólyágyermeküket is elviszik a színházba, melynek a közönsége egyáltalában nem háborodik fel azon, ha a baba a legérdekesebb jelenet közben pityeregni kezd. Ilyenkor a gondos anya elvonul a gyermekével a nézőtérnek egy vá-szenfüggönyökkel elkerített részébe s ha a gyermek megnyugodott, visszatér a helyére. Az indiaiak az a véleménye, hogy ha már pénzt ad a színházért, legalább hosszú ideig szórakoztassák érte. Így az előadások nagyon hosszúra nyulnak, legtöbbszörre délután hattól éjjelutánig tartanak.

— Goodvin kolozsvári angol konzult meglopták a vonaton. Kellemetlen vasúti kalandja volt tegnapelőtt Charles Goodvin kolozsvári angol konzulnak a bukaresti gyorsvonaton. A konzul Bukarestből jött éjjel s a ruháit az elsőosztályú fülké ablakára akasztotta. Segesváron arra ébredt Goodvin, hogy az alig nyitott ablakon át valaki ellopta a ruháját. A konzul feljelentésére a segesvári állomás rendőrsége megindította a nyomozást a vakmerő vasúti tolvajok kézrekerítésére.

— Rendőrségi hírek. Savu Aladár kolozsvári lakos feleségétől a piacon ismeretlen tettes ellopta kezításkáját, amelyben több ezer lej értékű fülbevalója is volt. — Néhány nappal ezelőtt ismeretlen tettesek betörték a Vasút-utca 17. szám alatt lakó Antal Mártonhoz és töle harmincezer lej értékű holmit loptak el. A felmerült gyanúkok alapján a detektívek letartóztaták a foglalkozás nélküli Hajdu Imrét, akit azonban, mert alibit igazolt, szabadon engedtek. — Coldea Pétérné teljelentése szerint Fábian Sándor építész tizenhat ezer lejt vett föl egy szoba felépítéséért, de a munkát többszöri sürgetés ellenére sem fejezte be. — Nicolae I. Iliescu zálogházas ellen Palocsay József nemrég följelentést tett, hogy zálogba tett gyűrűjét másnak adta ki. A rendőri nyomozás megállapította, hogy Palocsay a zálogcédulát elvesztette s ezzel az eljárást beszüntették. Az ügyészség utasítására most új vizsgálat indult az ügyben.

* Brázay kölni vize a szoba levegőjét fertőtleníti, tisztítja, felfrissíti. Mindentütt kapható.

KÖZGAZDASÁG

Feloldották a tűzifaexport tilalmát

A június 22-ig vagonba rakott lúzifa kontingens nélkül kivihető az országból

(Kolozsvár, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megírtuk, hogy a faexport beszüntetése a legnagyobb zavart okozta, nemcsak a a termelők és fakeskedők körében, hanem a CFR. üzletmenetében is. A határok felé irányított szerelvények és fával berakott vasuti kocsik a határ-állomásokon úgy összetorlódtak, hogy ez a helyzet súlyos forgalmi bajok elé állította az üzletvezetőket, főleg azonban a határmenti vasútállomások főnököseit. A CFR. vezérigazgatójához az utóbbi napokban türelmetlen hangú sürgetések mentek az állapotok tarthatatlansága miatt, amelyekkel a kormánynak is foglalkoznia kellett. Ma végre megjött a pilla-

A Sfatul a forgalmi adóért. A forgalmi adó általánosítása (pausz) ügyében megindított akció sikere érdekében a Sfatul Negustoreso felhívja az összes kereskedőket, hogy egyévi forgalmukat feltüntetve kimutatásaikat nyolc napon belül feltétlenül küldjék be a Sfatul irodájába.

Átadták a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara székházát. Kedden megkezdődött a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara székházának hivatalos átadása. Az átadás a hatodik hadtest és a kamara kiküldöttjei közbejöttével történt. Ezzel megszűnt az az igazságtalan eljárás, amely 1920 végén kezdődött azzal, hogy a lakáshivatal döntése alapján a kamara kényszer alkalmazásával saját házából eltávolított. Az átadásról a kamara jelentést adott ki, amely így hangzik: „Mostantól kezdve a kereskedelmi és iparkamara saját otthonában megfelelő elhelyezést fog találni a palota első emeletén és ennek a következménye az intézmény programszerű fejlődése lesz igazi hivatásában a közgazdaság terén. Munkálkodása a közgazdasági kérdésekből fel fogja ölelni a központi vámműveket, a kereskedelmi információs szolgálatot, a statisztikai hivatalt, a választottbírói intézményt, az áru- és értéktörzsdét, amelyek mind olyan kérdések, amik az ország helyreállítási munkálataiban rendkívül fontosak. Működésében támogatni fogja még az a körülmény is, hogy a kamara palotájában fognak elhelyezést kapni mind azok az intézmények, amelyek közös tereken dolgoznak, mint a kereskedelmi és ipari munkatelügyelőségek, kazánvizsgálat, statisztikai kerületi hivatal, mértékhitelítő hivatal, továbbá a kereskedelmi és ipari szakegyesületek és szindikátusok. Egyezőval a kamara palotája a csatolt részeknek erőteljes központja lesz.

A Sfatul fiókot állít fel Hidalmáson. A Kereskedelmi Tanács kolozsvári központja Hidalmás és környékére fiókot állít fel. A szervezés munkálatai nagyrésztben már befejeződtek, a megalakulás a jövő hét folyamán történik Hidalmáson.

A cseh-román gazdasági kapcsolat. Megírtuk, hogy különböző kereskedelmi és ipartestületek kezdeményezésére Csehország és Románia között élénkebb gazdasági kapcsolat van kialakulóban. A felvetődött eszme a cseh-szlovák gyáriparosok körében is élénk visszhangra talált. A prágai gyáriparosok központi szövetségének hivatalos lapja egyik cikkében kifejti a csehszlovák vállalkozóknak azon nézetét, amennyiben Csehország a termelés révén a Balkán-piacokon nem tudná megtartani ipari pozícióját, helyesebb, ha a gyárakat illetve annak fiókjait áttelepítik Romániába.

Megtörli intézkedések a külföldi adósságok moratóriuma miatt? Párisból jelentik: A „Journal Industrial” című lap közli, hogy Románia francia hitelezői bizottságot választottak, amely a külföldi adósságok moratóriumáról szóló törvénnyel szemben megvédelmezzé a hitelezők érdekeit. A bizottság most azzal a tervvel foglalkozik, hogy esetleg megszakítja a gazdasági összeköttetést Romániával.

Markovits F. ékszerész!
Cluj-Kolozsvár, Vesselényi-utca 20. sz.

Arany- és ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi áron veszek.

natnyi könnyebbséget jelentő intézkedés.

A Közgazdaság — Rumänischer Lloyd ma délután Bukarestből érkezett távirati jelentése szerint a kereskedelmi és iparügyi miniszter megengedte, hogy **mindaz a tűzifát, amelyet ez év június 22-ikéig vagonba raktak, minden különleges autorizáció nélkül és minden kontingens leaddásának mellőzésével az országból exportálni lehet.**

A felhalmozott nagy famennyiségek tehát mégis kijuthatnak az országból. Érdekes, hogy éppen most jelent meg a „Monitorul Oficial”-ban a minisztertanácsnak a fakivitel betiltó határozata.

A munkaadók taggyűlése. Kedden délután félnyolc órakor a kolozsvári városháza nagytermében az egyesített munkaadók szövetsége taggyűlést tartott, amelyen Farkas Mózes elnököl. Az elnöki megnyitót után dr. Böszörményi Sándor az erdélyi munkáltatók hathatósabb bukaresti érdekképviselete érdekében javasolta az UGIR-ba való belépést. Hogy ezt a bekapcsolódást milyen módon lehessen végrehajtani, afelől a taggyűlés különböző javaslatokkal szolgált. Az UGIR alapszabályainak módosításánál követelték némelyek, hogy az erdélyiek ne csak úgy szerezzenek a regáti ipari érdekeltség körül befolyást, hogy az erdélyi szövetségek legyenek tagjai az UGIR-nak, hanem maguk a vállalatok is. Mások viszont az UGIR-t a szövetségek szövetségének óhajtkák látni, a vállalatok közvetlen beleszólása nélkül. Dr. Farkas Mózes azonban ezt a megoldást azért nem tartja szerencsésnek, mert a regátban a munkáltatók közületeinek olyan formáját mint nálunk, nem ismerik. Sokkal gyakorlatiasabb megoldásnak tartja, ha a gyárak és vállalkozások egyenként lépnek az UGIR-ba. Hogy azonban az erdélyi, bánáti és helyi ipari szövetségek ezáltal károsan ne befolyásoltassanak, módot kell keresni rá, hogy az erdélyieknek az UGIR-ba való belépése csakis a helyi szövetségeken át történhessen. A taggyűlés megállapítja, hogy az UGIR eddig nem elég harcos szerve a munkáltatóknak, ami leginkább annak tudható be, hogy az UGIR elnöke kormánypárti. A tagdíjakról az a vélemény alakult ki, hogy ezt a gyárüzemek lőerejének és munkásszámaához kell arányítani. Áttérve a gazdaságpolitikai ügyekre, mindenki kivétel nélkül az egyetemes tiltakozást követel nem a bukaresti gyárképviseletnek utján, hanem a bánátiakkal és brassóiakkal karöltve. A betegségyőzjórulokok ügyében harcot kell folytatni és újra a semmitőszékhez kell fordulni. Az adóügyek körül felmerült sérelmek ügyében dr. Böszörményi titkár jelentette, hogy a napokban Simionescu, az adóügyi reszort vezér-felügyelője jelentést kért a szövetségtől. A jelentést memorandum formájában Gál tanácsos elkészítette.

Kandia legfinomabb csokoládédesszertjei:
„Yvonne”
„Osmana”
„Aranydollár”
most kerültek forgalomba. Darabonként is kaphatók. Mindenütt csakis ezeket kérje. 1556

Róka, kelme, Szörme festés,
vegytisztítás legszebb kivitelben
KRISTÁLY
nál Cluj. Telefon 500. Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Szerda: Makrancos hölgy. (Uj betanulással és új szereposztással. Az irodalmi munkácsiklus 6-ik utolsó estéje. Premier helyárrakkal. Sorozatszám 453.)

Csütörtök: János Vitéz. (Tolnay Andor vendégjátékával. Premier helyárrakkal. Bérletszünetben. Sorozatszám 454.)

Péntek: Hermelines nő. (Tolnay Andor vendégjátékával. Operettjudozság először. Bérletszünetben. Premier helyárrakkal. Sorozatszám 455.)

A színházi iroda hírei

Pénteken este lesz az idei évad legszenzációsabb operettpremierje. Az Ártatlan Zsuzsi komponistájának leghíresebb műve, a Hermelines nő fog először színrekerülni a cimszerepben Kolbay Ildikóval s a Tolnay Andor vendégjátékával. Szombaton, vasárnap, hétfőn is a Hermelines nőt adják. — Ma este Shakespeare remeke a Makrancos hölgy kerül színre új szereposztással. A cimszerepét Poór Lili, a nőszelidítő Petrucchiót pedig Táray Ferenc fogja játszani. Az irodalmi munkácsiklusnak ez lesz az utolsó estéje. — Rendkívül érdeklődéssel és kíváncsisággal várja a közönség a csütörtöki estét, amikor a János vitéz cimszerepét fogja vendégként játszani Tolnay Andor, a nagyváradi színház énekes bonivantja. — Vasárnap délután olcsó helyárrakkal adják a Liliomot a cimszerepben Táray Ferencel. — Kivételesen szombaton délután is lesz előadás a Magyar Színházban. A Bucukeringő c. u. Strauss-operettet fogják adni Tolnay Andor vendégjátékával és olcsó helyárrakkal.

* Van-e még ember, aki az „Olla” gummit nem ismeri?

Cégváltozás miatt

a
raktáron
levő papir-, rövid-
és galanteri áruk ki-
árusítása meg-
kezdődött
!

Erdélyi és Kovács cégnél

Cluj, Strada Regina Maria 37 (volt Deák Ferenc-ú.)

Könyvudonságok!

GISZKALAY JÁNOS
**AZ UJ PRÓFÉCIÁK
KÖNYVÉBŐL**

VERSEK — ÁRA 60 LEJ

**KABBALISTÁK
ÉS CSODATEVŐK**

MISZTIKUS TÖRTÉNETEK
ÁRA 24 LEJ

MÁSODIK KIADÁS

Utazásom a szentföldön

PANETH HERMANN UTIJEGYZETEI
SAJTÓ ALÁ RENDEZTE SZABÓ IMRE
ÁRA 3 LEJ

Az Uj Kelet könyvosztálya Cluj
Strada Baron L. Pop 10

Figyelem a nagy vashid csokrák!

A címre figyeljen

Markovits B.

Táblaüveg
korcsmai
üvegáruk

Péter és
Cluj, P. M. Viteaz

Legelőnyösebb

Telefon 31. Lát

Mindenemű ládákat és szétszedett részeket készít és szállít a leg

Sajovics és
Cluj, Strada Cernan

„TAC”

EZÜST
CLUJ-KOLOZSVÁR
volt F

Ez
a legmagas

Gyárt evőeszk
csak vis

Telefon 4-82. Sü

Exportját

Románia,
Ausztria

között határidő
díjtétele

Deutsch

nemzetköz
lalata tud
Központ: C

HÁZAK Wien I,
pest, VII., Rákóc
Oradea Mare, Ra
utca 61. Arad, Sim
part. Szolnok M
Bruck, Hegyeshal
Békéscsaba, Curtio

Fuvarlevél f
Speciális

Palma
Kaucsuktalp és kaucsuksarok
tartósabb a legjobb bőrnél!

Figyelmeztetés nagy vashid sarokra!

Aranyat, platínát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltok. Legolcsóbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, dísztárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

Táblaüveg, demyonok

korcsmai és mindennemű üvegárak nagyraktára

Péter és Schwarcz

Cluj, P. M. Viteazul (Széchenyi-tér) 34

1518

Legelőnyösebb beszerzési forrás

Telefon 81.

Ládagyár

Fióküzlet: Egeres

Mindenemű ládákat és fadobozokat összeszegezett és szetszedett részekben megrendelésre azonnal készit és szállit a legolcsóbb napt áron 1391

Sajovics és Lebovits lakberendezés és ládagyár Cluj, Strada Cernauti (volt Kajántói-ut) 1 szám

„TACÁMUL“

EZÜSTARUGYAR
CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Avram Iancu volt Petófi-utca 3

Ezüstöt

a legmagasabb áron veszi!

Gyárt evőeszközöket, dísztárgyakat csak viszonteladókna

Telefon 4-82. Sürgöncim: Tacámul Cluj

Exportját és importját

Románia, Magyarország, Ausztria és Németország

között határidővel és legolcsóbb fix díjtételek mellett csak

Deutsch Testvérek

nemzetközi szállítási vállalata tudja lebonyolítani. Központ: Cluj, Piata Unirei 26.

HÁZAK Wien I, Rottenturmstrasse 27 Budapest, VII., Rákóczi-ut 6., VII. Dohány-utca 3. Oradea Mare, Rákóczi-ut 24. Brasov, Kapu-utca 61. Arad, Simonyi-utca 13. Orsova, Dunapart. Szolnok Madách-utca 1. Expoziturák: Bruck, Hegyeshalom, Oszon, Biharkeresztes, Békéscsaba, Curtici, Kötégyán, Biharpüspöki.

Fuvarlevél felülvizsgálati iroda Speciális dunai forgalom!

Nyugágyat

bükkfából kartámlákkal és lábtartóval, vászon nélkül 170.—, extrakivitel 250.—, vászonnal 350.—, extrakivitelben 430 lej beküldése ellenében legsolidabban szállit nagyban is: Weisz Kálmán Oradea-Mare (Nagyvárad), Nagyplactör 10

Külföldi likőr- és pezsgő-különlegességek kaphatók **LUCULLUS-nál** Oradea-Mare Bémer-tér. 1392

Kenderzsineget,

1381

zsinórokat és hevedereket raktárról szállit **Zsák Zsineg** Bleier és Weisz cég vezérképvisellete: Emanuil Salamon & Comp. Cluj, Piata Mihai Viteazul 40 szám.

Sásav

Kénsav

bőrgyártáshoz szükséges vegytermékek, Meister Lucius és Badische anilinek nagy tételben érkeztek **Kalmár Áruforgalmi R.-T.** fűszer-, festék- és gyarmatárkereskedés engros és detailosztályába Cluj, Str. R. Maria (Deák F.-u.) 42

CLUB TRANSATLANTIQUE

első és legnagyobb francia hajóstársaság

Luxusgőzösök

Newyork, Cuba, Mexico-ba stb.

Bukarest, Páris, Havre utvonalon át.

Vezérképviselőt Nagyrománia részére: **ADOLF SALOMON FIA** Bukarest, sinada Paris No. 14

Legnagyobb kényelem, gyors utazás, kitűnő ellátás, elsőrangú kiszolgálás, külön kajütek. Lloyd 1637 1541

Krébsz J.

bőrönd és sportcikkék áruháza

Cluj, Str. Regele Ferdinand 77. Gyár: Strada Bucovina 4 szám.

GYÁRT: Utazó bőröndöt Férfi nyári divatövet Football-labdát Lábszárvédőt stb. stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás!

„Barzel“

Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13 Fierarie 1480 Vasüzlet Telefon 10-49.

Telefon inter-urban: 2-13 ELSŐ ERDÉLYRÉSZI Sürgöncim: Juvaere Cluj

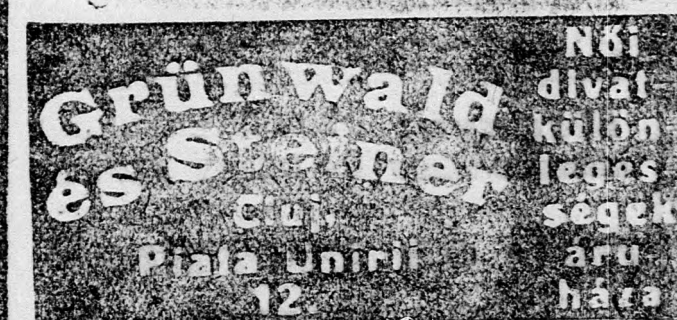
ÉKSZERÁRUGYÁR

Cluj-Kolozsvár, Cal. Regele Ferdinand (v. Wesselényi-u.) 19

Van szerencsénk t. vevőinket értésíteni, hogy gyár és iroda-helyiségeinket

Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-u.) 19 sz.

alatti saját telepünkre helyeztük át. Kérjük nb. megbízásaikkal továbbra is felkeresni, melyeket most még fokozottabb pontossággal teljesítünk. Lloyd 607 1368

Tavaszi divatujdonságok:

BOERBERRY, COOVERCOOT köpenyre és kosztümre, **CSIKO ANYAGOK ALJAKNAK** nagy választékban 1472

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szóig — 20 lei. Jelíges hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatók. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Kereskedelmi és ipari nyomtatványokat:

körleveleket

cégkártyát

levélpapírost

számlát

legolcsóbb árban feltűnően elegáns kivitelben készít a Kadima Nyomda Rt.

Ólomhamu körülbelül 150—200 kg jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Italszakmában jártas agilis utazót keresünk. Bihar-, Arad-, Temes-, Krassósziórény- és Hunyadmegyék területére, Bogza líkőrgyár, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70. 5783

Egy intelligens 23 éves izraelita szappanossegéd, érettségizett, ki külföldön e szakmában a piperesszappangyártásban is nagy tapasztalatokat szerzett, jelenleg az édesapja szappangyárában működik, Erdélyben óhajlja magát ugyancsak e szakmában önállóítani. Keres egy megfelelő helyiséget vagy társulna egy meglévő szappangyárhoz. Szíves ajánlatokat e lap kiadóhivatala „Komoly” jelge alatt továbbít. 5791

Üzletáthelyezés

Moskovits Rózsika

(Au bon Marche) női kalapszalonyját

Wesselényi M.-utca 3.

szám alá, az udvarba helyezte át

Megnyilt DR. BLUMENFELDNÉ ÉS DEÉSY GIZELLA

női- és gyermek-szalonya

Str. Rog. Maria 42.

KÉSZ MODELLEK ÉS MÉRTÉKUTÁNI RENDELÉSEK JUTÁNYOS ÁRON!!

Gyógy-növényeket

körisbogarát és anyarozsót vásárol a „HERBA” vállalat, Cluj, Strada N. Iorga 2. 1662

Két lakótársnót keres özv. zsidó uriaszony belvárosi utcai tiszta lakásába. Cal. Victoriei 34 szám. 5787

Kolobica nyaralón kóser vendéglőt nyitott Fischer Leopoldné. Kóserkoszt pontos kiszolgálás mellett kapható. 5788

Gyalu nagyközségben, piac mellett, főutcában újonnan épült 3 szoba, konyha, üzemhelyiség, raktár, pincék, istálló, udvar 10—15 évre kiadó. Bármily üzleti célra igen alkalmas. Bérlő megbízást kapna ugyanazon helyiségben elhelyezett poharazási italmérsi engedély kezelésére. Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi R.-T. 5782

Modern keményfa háló és teljesen új konyhaberendezés elköltözés miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban

Villamostelepek

építést garancia mellett vállalja:

Zsigmond János

elektrotechnikai vállalat és mérnöki irodája

Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuța (volt Bolyal-u.)

Újonnan berendezett modern nagy gépjavitó-és tekereselműhely. Szakszerű javítások és átkerceselések. Gyenge áramú és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

Nagy- és kiskereskedők figyelmébe!

TELJES VAGONRAKOMÁNY

C É R N A

G A R. 4 0 0 J D S.

MÁRKA ÉRKEZETT

Landesmann & Weisz

cérna- és pamutáru importörökhöz Cluj, Uránia-palota

Eladások mindenkor a legelőnyösebb napi árak mellett történnek. Kérjen árajánlatot!

LIPSEI BEVÁSÁRLÁSI UTAMRÓL MEGÉRKEZTEM!

Szőrmékben állandó nagy raktár. Sportkabatokban és bundákban legújabb modellek

S. EISENSTÄDTER

Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 2. szám

Ne tévesseze össze cégemet!

Lüszter saccó és mellények

Mosó ruhák

Tennisz nadrágok

Neumann M.

cégnél Cluj,

Piața Unirei 14. Tel. 431.

1502

FÜRÉSZTELEPEK, FAÁRUGYÁRAK, FIGYELMÉBE

Framag gyártmányu gatterek és világ-hírű automatikus parkett-gépek, fa-megmunkáló gépek, gatter-, kör-, szállag- és hasfűrészlapok, gép-és gyalukések, D. Pleiss Söhne Remscheid gyártmánya. —

Minimax vezérképviselő, gépszijak, olajok, tömítő anyagok, szerszámok, továbbá minden néven nevezendő műszaki és elektrotechnikai cikkek legkiválóbb minőségben

Technika RT. Tg.-Mureș
Seregnyom. Technika Telefonszám 336

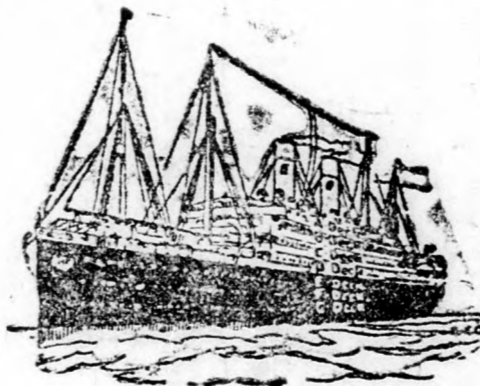
BYRON STEAMSHIP COMPANY LTD. LONDON

M. Embiricos & Co.

BUCUREȘTI, STRADA PARIS No. 1.

Constanța direct New-York

A legnagyobb tengerentuli luxuszöszöskkel, amelyek Constanța kikötőből indulnak Konstantinápoly, Pireu és Palermo érintésével direct New-Yorkba.

Átszállás, vesztegzár nélkül. Az utazás tartama 16 nap. Az utazás vonalainkon a legelőnyösebb, 50%-kal olcsóbb és lebben fizetendő.

Értesítés:

- A „CONSTANTINOPLE” luxuszöszös indul 1923 július hó 4-én
- A „KING ALEXANDER” luxuszöszös indul 1923 augusztus 4-én
- A „CONSTANTINOPLE” luxuszöszös indul 1923 szeptember 4-én

Értesítés:

Kajütők, jegyek fenntartása, valamint bármely információ végett forduljon központi irodánkhoz.

M. EMBIRICOS & CO., București, Strada Paris No. 1.

SZERKESZTŐHIVATAL
Cluj, Kolozs L. Pop (Br)

Telefon: 5
és kiadóhivatal
Zs. N. Sz.

A kéziratok szerkesztéshez küldendő. Kéziratok adunk

Cluj-Kolozs

Ne

Mikor kézlegyintés nagy európai gyar kormán a trianoni leiküséggel gait. Nem e mondottuk, ujjabb távir az jelentet tagjai között használat biz vegét, amely mely nemzét, az össz viselők alká ség nyelvét két év alatt vet, athelyez vonhatók.

Ennek érdemes elgo hat ugyan, kilentizedet most szánja istenem, mit borzaimas le is megjavulta piálni akarj tén gondolja gyarországot hazájává akar fogultsággal rekvést, mi, den haladást, miatt elnyom zet? Kettős a szándékot jelenlegi rezst azt tudtuk, h el és jogokat ilyen javulás től fogva kec jámbornál.

Csupán és belülről Bethlen gróf politikai szem kell. Megelégt legatább az ó doskodik róla pillanatra a f a most készül féle célja lehe oldja és nyug kérdést, a má a nemzetisége ezzel megkör helyzetét. Ner valami tulság lelkiismeretét, olyan kevés belső problém színűbb, hogy mutatni a vilá hogy ime, civ kisebbségekkel derék, tiszteletr kisanantant kor miként lehet e